

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 11 oktober 2019

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Intercommunales - Openbaarheid van bestuur inzake inkomsten uit mandaten

In de Boomse gemeenteraad wordt jaarlijks het overzicht bekendgemaakt van de inkomsten van gemeentelijke en afgeleide mandaten. Dit overzicht bevatte vroeger ook inkomsten uit mandaten in intercommunales. Bij de agendering op de gemeenteraad werd nu echter verklaard dat alle intercommunales dit weigeren bekend te maken 'als gevolg van de GDPR' (algemene verordening gegevensbescherming).

1. Klopt het dat intercommunales de inkomsten die hun bestuursleden uit hun mandaat verwerven, conform de GDPR niet meer mogen bekendmaken?

Zo ja, hoe wordt dit juridisch gemotiveerd en op welke manier kan de openbaarheid van bestuur met betrekking tot deze uitgaven van intercommunales, die toch met belastinggeld gefinancierd worden, alsnog gerealiseerd worden?

Zo neen, zal de minister duidelijk maken dat intercommunales zich niet mogen verschuilen achter de GDPR om deze gegevens niet bekend te maken? Hoe?

2. Welke initiatieven zal de minister ter zake desgevallend nemen?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 1 van 11 oktober 2019

van **CHRIS JANSSENS**

1. De eerste vraag bewijst de meerwaarde van de publiciteit die aan de AVG is gegeven. Ze toont ook de bijbehorende bewustwording aan voor het verwerken van persoonsgegevens conform de wet- en regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Vóór de AVG was blijkbaar die reflex minder groot, want de toen vigerende wetgeving over de verwerking persoonsgegevens is op dat vlak door de AVG niet gewijzigd.

De AVG (GDPR) vereist dat alle verwerkingen van persoonsgegevens voldoen aan de volgende principes (artikel 5 AVG): rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie (1), doelbinding (2), minimale gegevensverwerking (3), juistheid (4), opslagbeperking (5), integriteit en vertrouwelijkheid (6) én verantwoordingsplicht (7).

Opdat een verwerking rechtmatig is (in overheidscontext), moet voldaan zijn aan één van volgende grondslagen (artikel 6 AVG):

1. De betrokkene heeft toestemming gegeven voor de verwerking;
2. De verwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst;
3. De verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting;
4. De verwerking is noodzakelijk om de vitale belangen van de betrokkene of een ander natuurlijke persoon te beschermen;
5. De verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag.

Benadrukt wordt dat het beginsel van rechtmatigheid aldus slechts één van de door de AVG voorgeschreven principes is. Dit houdt in dat iedereen die persoonsgegevens verwerkt, en dus verwerkingsverantwoordelijke wordt in de zin van de AVG, ook (onder meer) moet zorgen dat gegevens niet langer bewaard worden dan noodzakelijk en dat de passende technische en organisatorische maatregelen genomen worden om de beveiliging van de gegevens te verzekeren.

Bestuurders van intergemeentelijke verenigingen zijn met toepassing van de bijzondere en de gewone wet van 2 mei 1995 vooreerst verplicht om jaarlijks bij het Rekenhof een lijst van hun mandaten, ambten en beroepen en een vermogensaangifte in te dienen. Meer informatie daarover is terug te vinden op de website www.rekenhof.be.

Zij moeten jaarlijks aan die verplichting voldoen tussen 1 januari en 31 maart tot het jaar na het jaar van het stopzetten van het laatste aangifteplichtige mandaat.

De lijst van mandaten bevat zowel de bezoldigde als de onbezoldigde mandaten.

De aangifte van het vermogen is geen jaarlijkse verplichting. Die aangifte is onder meer wel verplicht bij de aanvang en stopzetting van ieder aangifteplichtig mandaat.

Het vermogen dat aangegeven moet worden binnen de maand na de gebeurtenis, is het vermogen dat op de dag van de gebeurtenis aanleiding geeft tot die verplichting.

De vermogensaangifte is strikt vertrouwelijk en kan enkel geopend worden door een onderzoeksrechter in het kader van een strafrechtelijk onderzoek.

Er kan dus uit de bijzondere en de gewone wet van 2 mei 1995 geen bekendmakingsplicht van het aangegeven vermogen afgeleid worden.

Daarnaast verplicht het tweede lid van artikel 448 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (DLB) dat jaarlijks een per mandataris geïndividualiseerd

overzicht van de vergoedingen en presentiegelden die in het voorbije boekjaar zijn ontvangen aan de deelnemende gemeenten wordt bezorgd. Het overzicht wordt bij de documenten gevoegd overeenkomstig artikel 454 DLB.

Dat overzicht bevat ook de eventuele vergoedingen en presentiegelden die werden ontvangen van de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging rechtstreeks of onrechtstreeks deelneemt (artikel 472 DLB). Hiermee worden de inkomsten bedoeld die de mandataris heeft ontvangen als lid van de raad van bestuur van een publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon waarin de intergemeentelijke vereniging participeert.

De documenten die met toepassing van het eerste lid van artikel 454 DLB aan de deelnemende gemeenten bezorgd worden, zijn de jaarrekeningen vastgesteld door de algemene vergadering in de loop van het eerste semester van het volgende boekjaar, op basis van het verslag van de raad van bestuur en het verslag van de revisor.

Het in artikel 448 DLB vermelde overzicht wordt ook bezorgd aan de toezichthoudende overheid, vanuit het oogpunt van bestuurlijk toezicht en niet met het oog op een bekendmaking.

Tot slot zijn ook de bepalingen in het kader van openbaarheid van bestuur van toepassing op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, maar hier gelden heel wat uitzonderingsgronden, waaronder de mogelijkheid om de openbaarmaking te weigeren als deze afbreuk doet aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon hiermee instemt (artikel II.34, 2° Bestuursdecreet).

Voorgaande maakt duidelijk dat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, net zoals vóór de inwerkingtreding van de AVG, verplicht zijn de informatie betreffende vergoedingen bekend te maken, namelijk aan het Rekenhof, aan de gemeente en aan betrokkenen op hun vraag tot openbaarheid (indien geen uitzondering geldt). De vraag rijst dan of de intergemeentelijke verenigingen meer kunnen/mogen doen dan deze bekendmakingen waartoe ze wettelijk verplicht zijn.

Een mogelijke optie zou kunnen zijn dat die besturen de data bekendmaken in het kader van het algemeen belang. Er bestaat echter geen wettelijke grondslag die de taak van openbaarheid van stukken als algemeen belang oplegt aan de samenwerkingsverbanden.

Voorgaande neemt echter niet weg dat gemeenten wel degelijk een belangrijke rol spelen betreffende de bekendmaking van de inkomsten uit de intercommunales.

Vooreerst voorziet artikel 29 DLB in het inzagerecht van gemeenteraadsleden in *alle* dossiers, stukken en akten, ongeacht de drager, die het bestuur van de gemeente betreffen. Het behartigen van het gemeentelijk belang is duidelijk een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan het gemeenteraadslid is opgedragen en vormt dus een rechtmatige basis voor de verwerking van persoonsgegevens (artikel 6.1 e) AVG). Dat gemeenteraadsleden onderworpen zijn aan een strikt beroepsgeheim waar bij schending een strafrechtelijke vervolging mogelijk is, is een veiligheidswaarborg zoals AVG deze ook vereist (artikel 458 Sw.).

Daarnaast kan overigens opgeworpen worden dat de gemeente het overzicht zelf openbaar kan maken door het ter bespreking op de gemeenteraad te brengen. Overeenkomstig de memorie van toelichting bij het (toenmalig) IGS-decreet, ontvangt de gemeente de stukken om de beheerskosten van de samenwerkingsverbanden te kunnen inschatten. Een verdere verwerking van deze gegevens voor een ander doel is overeenkomstig de AVG echter niet uitgesloten, integendeel. Deze mogelijkheid wordt expliciet geboden in artikel 6.4 AVG. Gelet op de plicht van de lokale besturen om een

burgernabije, democratische, transparante en doelmatige uitoefening van hun bevoegdheden te verzekeren (artikel 2 DLB), kan het overzicht van de inkomsten ook voorgelegd worden ter bespreking op de gemeenteraad. Zoals hiervoor reeds benadrukt, vereist de AVG ook hier dat een aantal passende waarborgen ingebouwd worden. Het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht van gemeenteraadsleden, alsook de mogelijkheid om de bespreking in besloten vergadering te laten plaatsvinden, zijn hier al enkele voorbeelden van.

2. De decreetgever zou expliciet de samenwerkingsverbanden of het college kunnen verplichten om de informatie op het overzicht mee te delen ter bespreking op de gemeenteraad. Een dergelijk wetgevend initiatief moet voorgelegd worden voor advies aan de Vlaamse Toezichtcommissie en de Gegevensbeschermingsautoriteit. Uit voorgaande blijkt evenwel dat de AVG op dit ogenblik ook al toelaat dat de democratische controle door de individuele gemeenteraadsleden en de gemeenteraad als geheel, volop kan spelen.